

Ježto nižší soudy vycházejíce z jiného právního názoru, neučinily v té příčině zjištění pro rozhodnutí sporu potřebná, bylo rozsudky obou nižších soudů zrušiti podle §§ 496 č. 3, 513 c. ř. s., a prvému soudu uložití nové projednání a rozhodnutí věci. Na prvním soudě bude, aby na základě skutkových zjištění, která učiní, posoudil, zda bylo úmyslem smluvců při smíru ze dne 7. prosince 1931, aby bylo sníženo o 400 Kč měsíčně též výživné, placené podle odst. 7 smíru ze dne 18. června 1927, — což nelze ovšem zjistiti výpovědí svědka Dr. B., jak učinil odvolací soud, nýbrž logickými úvahami na základě obsahu obou smírů a skutkových zjištění o sjednání smírů, — a zda tu byly v době, za kterou je výživné vymáháno, podmínky pro snížení výživného podle odst. 4 smíru ze dne 18. června 1927.

Čís. 16552.

Splácí-li komplementář pohledávku příslušící komanditistovi na podkladě zrušení společnosti dissolučním ujednáním pro neplatnost společenské smlouvy, nejde o splacení komanditistova vkladu podle čl. 165, odst. 2, obch. zák. V takovémto případě komanditista neručí věřitelům komanditní společnosti do výše přijatých částek, jestliže věřitelé nedokázali, že dissoluční smlouva byla sjednána k jejich zkrácení a že vůči nim jest neúčinná.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1937, Rv I 2244/37.)

Žalobu, kterou se žalobkyně na žalovaném, bývalém komanditistovi společnosti Karel K. a spol., domáhala zaplacení 68.771 Kč 80 h s přísl., nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalovaný Otto G. vstoupil dne 15. března 1932 jako komanditista s vkladem 1.000.000 Kč do podniku Karla K. Oba založili komanditní společnost, jejímž jediným komplementářem byl Karel K. a jediným komanditistou Otto G. a jejíž firma (Karel K. a spol.) zapsána dne 22. března 1932 do obchodního rejstříku. Dne 7. června 1932 byla firma opět vymazána a Karel K. se opět stal jediným majitelem firmy, znějící jen na něho. Nešlo tedy o komanditistův vstup do obchodní společnosti již tu jsoucí a neplatí tu proto ustanovení čl. 166 obch. zák., nýbrž platí tu ustanovení čl. 165 obch. zák., podle něhož komanditista ručí pouze za dluhy věřitelům, jejichž pohledávky vznikly teprve po jeho vstupu do společnosti, a též za ně ručí jen svým vkladem, a byl-li mu vklad úplně nebo zčásti vyplacen, ručí věřitelům do výše vyplaceného vkladu a mohli by ovšem na něm požadovati vrácení vyplaceného vkladu pouze věřitelé, nikoli konkursní podstata. Jest se proto zabývati základní otázkou, zda a kolik bylo žalovanému vráceno z jeho vkladu, poněvadž nebylo-li takového vrácení části vkladu, nemohou na něm věřitelé nic požadovati, i kdyby jejich pohledávky byly vznikly až po vstupu komanditisty

do nově založené komanditní společnosti, neboť on ručí pouze svým vkladem, a nedostal-li vkladu zpět, neručí, nýbrž ztrácí jen svůj vklad. V souzené věci jest dále nesporné a zjištěno, že vkladu 1,000.000 Kč vneseného žalovaným do komanditní společnosti, bylo použito k zaplacení dluhů společnosti. Společenská smlouva, sjednaná mezi Karlem K., a žalovaným, byla však pozdější dissoluční smlouvou ze dne 6. června 1932 zase zrušena, a to pro původní neplatnost, ježto byla nesprávnost v bilanci, která byla podkladem k společenské smlouvě. Zrušení společnosti nastalo ex tunc, poněvadž se tak stalo pro nicotnost a měl proto žalovaný obdržeti zpět svůj vklad a se své strany vrátiti to, co sám od společnosti dostal, kdyby byl něco obdržel. Žalovaný však od společnosti neobdržel ani úroky, ani podíly na zisku, a nemohl jí tedy nic vrátiti. Pohledávka žalovaného na vklad 1,000.000 Kč se po zrušení společnosti změnila v pohledávku na vrácení 1,000.000 Kč, kterou se Karel K. zavázal splatiti s 5% úroky od 15. března 1932 v šesti pololetních splátkách pod ztrátou lhůt, v kterémžto případě musil platiti místo 5% úroků úroky bankovní. Po zrušení komanditní společnosti bylo o jmění Karla K. dne 27. července 1932 zahájeno vyrovnací řízení, žalovaný přihlásil k vyrovnání svoji pohledávku 1,000.000 Kč s přísl. a obdržel podle vyrovnání na splacené vyrovnací kvotě toliko 68.771 Kč. Poté byl na jmění Karla K. prohlášen konkurs, dosud neskončený. Je proto uvážiti, zda jest dotčená částka, splacená žalovanému, splátkou na jeho vklad, t. j. zda byl jeho vklad o uvedenou částku snížen a zda tedy on ručí onou částkou věřitelům, jejichž pohledávky vznikly proti komanditní společnosti Karel K. a spol. po vstupu žalovaného do komanditní společnosti. O dissoluční smlouvě, týkající se zrušení řečené komanditní společnosti, bylo pravoplatně rozhodnuto ve sporu Ck III 100/33. Zkrácení věřitelů tím nenastalo, ježto žalovaný vložil do společnosti 1,000.000 Kč, který byl spotřebován k uspokojení věřitelů Karla K., a sám za to nic od společnosti nedostal. Že by se byla smlouva o zrušení komanditní společnosti stala ke zkrácení věřitelů, netvrdí ani žalobce a neodůvodňuje svůj nárok tím, že je ona dissoluční smlouva odporovatelná. Částku 68.871 Kč neobdržel však žalovaný z vyrovnání komanditní společnosti Karel K. a spol., neboť ta již vůbec neexistovala, nýbrž z vyrovnání firmy jednotlivce a obdržel ji ne jako částku svého vkladu, nýbrž jako splátku na svou pohledávku proti Karlu K. z dissoluční smlouvy, tedy jako jeho věřitel. Podle § 62 vyr. ř. nejsou věřitelé, byli-li na jmění někoho vyhlášen konkurs dříve, než bylo úplně splněno vyrovnání, povinni vrátiti to, co poctivě obdrželi podle vyrovnání, a pokládají se jejich pohledávky v konkursním řízení za uspokojené jen částkou, která jim byla podle vyrovnání skutečně zaplacená. To se ovšem vztahuje na konkurs sám, t. j. na konkursní podstatu, avšak zásady té jest užiti i pro nároky úpadcových věřitelů. Neobdržel-li žalovaný částku 68.771 Kč na svůj vklad, nýbrž jako pohledávku z dissoluční smlouvy, tedy jako jiný věřitel, mohli by zkrácení věřitelé odporovati tomu jen odpůří žalobou, musili by však dokázati dlužníkův zkracovací

úmysl a věřitelovu vědomost o něm, ježto nejde o příbuzné osoby. Toho se však žalobkyně nedovolává, netvrdíc odporovatelnost oné dissoluční smlouvy. Hledíc na to, jest zbytečné zjišťovati, vzešla-li pohledávka žalující firmy proti komanditní firmě Karel K. a spol. až po vstupu žalovaného do společnosti, či již dříve.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Je řešiti otázku, zda výplatou částky 68.771 Kč 30 h jako kvoty z vyrovnacího řízení Karla K., bývalého jediného komplementáře komanditní společnosti K. a spol., jejímž jediným komanditistou byl žalovaný, bylo provedeno částečné vyplacení vkladu žalovaného ve výši 1.000.000 Kč ve smyslu čl. 165, odst. 5, obch. zák., čili nic. Žalobkyně tvrdí, že tímto způsobem nastalo částečné splacení onoho vkladu komanditního proti zákazu článku 165, odst. 2, obch. zák. a že tudíž ručí žalovaný jako bývalý komanditista podle odstavce 5 uvedeného článku za dluhy bývalé komanditní společnosti do výše vyplaceného vkladu a že jest tudíž povinen přijatou částku přímo zaplatiti žalobkyni jako věřitelce bývalé komanditní společnosti, poněvadž nedosahuje výše její vlastní pohledávky, která dosud nebyla zaplacená. Žalovaný zastává stanovisko, že tu nešlo vůbec o splacení jeho komanditního vkladu, nýbrž o částečnou platbu kvot z vyrovnacího řízení Karla K., a to na jeho pohledávku příslušící mu proti Karlu K. jako osobnímu dlužníku z kondikce na podkladě dissolučního ujednání pro neplatnost společenské smlouvy, kterou ve výši 1.000.000 Kč s příslušenstvím právem přihlásil k vyrovnacímu řízení svého dlužníka. Právní stanovisko žalobkyně odvolací soud právem neuznal za správné a nemohou na tom nic měniti vývody dovolání. Žalobkyně ani neuplatňuje, že by tu nebyly podmínky neplatnosti oné společenské smlouvy a že by proto dissoluční smlouva, sjednaná mezi žalovaným a Karlem K., byla neplatná, nýbrž poukazuje na právní bezvýznamnost dissoluční smlouvy pro její vlastní právo, a to jednak hledíc na ustanovení čl. 163 a 165, odst. 5, obch. zák., jednak proto, že nebyla vyslovena neplatnost oné společenské smlouvy rozsudkem vydaným ani ve sporu mezi samými společníky, ani proti žalobkyni. Než mezi smluvci nebylo ani potřeba prováděti spor v té příčině a nebylo potřebí rozsudku, když Karel K. nárok žalovaného na zrušení komanditní smlouvy uznával a když se v dissoluční smlouvě dokonce zavázal, že žalovanému po částkách vrátí to, co žalovaný jako komanditista do společnosti vložil a čeho bylo k uspokojení jeho věřitelů upotřebeno, K zahájení sporu proti dnešní žalobkyni neměl žalovaný důvodu; bylo spíše věcí žalobkyně, aby sama žalovala o neúčinnost dissoluční smlouvy, měla-li za to, že jsou tu podmínky takovéto neúčinnosti. Vše to mohla a měla uplatniti také v souzeném sporu jako další důvod svého žalobního nároku. Než žalobkyně v té příčině nic k doličení neúčinnosti smlouvy po skutkové stránce nepřednesla. Stačí tedy, když

odvolací soud zjistil a správně dovodil, a to na základě spisu krajského soudu v Ch., zn. sp. Ck III 100/33, jehož se obě strany dovolávaly a který byl také ve sporu k účelům důkazním přečten, že dissoluční smlouvou ze dne 6. června 1932 došlo právem ke zrušení společenské smlouvy mezi Karlem K. a žalovaným svého času sjednané a že také zkrácení věřitelů bývalé společnosti tím nenastalo, ježto komanditní vklad žalovaným do společnosti vložený byl spotřebován k uspokojení věřitelů a žalovaný sám ze společnosti vůbec nic nedostal. Podle čl. 165, odst. 2, obch. zák. nemůže býti ovšem komanditistovi za trvání společnosti jeho komanditní vklad ani splacen, ani prominut. To se však také v souzeném případě nestalo. Žalovanému vznikl proti Karlu K. samostatný nárok na náhradu toho, co na základě neplatné společenské smlouvy jemu jako komanditní vklad vyplatil. Ježto žalobkyně ani netvrdila, že se ona dissoluční smlouva stala ke zkrácení věřitelů, není právní překážky, proč by pohledávka žalovaného z oné dissoluční smlouvy neměla býti stejně posuzována, jako každá jiná pohledávka věřitelů proti Karlu K. Žalovaný tedy neručí za pohledávku žalobkyně onou kvotou, která jemu byla na jeho vlastní pohledávku vyplacena na základě vyrovnacího řízení Karla K., neboť nešlo tu o částečné vrácení komanditního vkladu, nýbrž o částečné zaplacení jeho pohledávky, které také v dobré víře přijal. Nerozhoduje, zda si žalovaný vyplacenou částku měl neb mohl započítati na kapitál či jen na úroky své pohledávky podle § 1416 obč. zák. Netřeba též zjišťovati ani přesnou výši pohledávky žalobkyně, ani zda a pokud by celá nebo alespoň zčásti patřila mezi ony pohledávky, za které by ručil žalovaný jako komanditista podle čl. 165 obch. zák.

Čís. 16553.

Směnečný spoluakceptant, z jehož jmění byl směnečný věřitel uspokojen, nemůže žádati na věřiteli, aby mu vydal ověřeně podepsanou listinu o postupu nároků ze směnečných platebních příkazů a směnečné platební příkazy.

Exekuční titul, jímž bylo rozhodnuto o poměru věřitele k několika solidárním spoludlužníkům podle směnečného práva, nemá význam právní moci pro nárok některého z nich na náhradu proti ostatním spoludlužníkům.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1937, R II 55/37.)

Roku 1929 zapůjčila žalovaná záložna manželům Martinu a Anně B. na směnky 5.000 Kč a 3.400 Kč a žalobce podepsal jako směnečník směnky společně s vypůjčiteli Martinem B. a Annou B., a dále s Kateřinou B. a Štěpánem B. Tvrdě, že žalovaná vyplatila valutu manželům B-ovým, že směnečné zápůjčky, jež zažalovala, zajistila na jeho nemovitostech, vymáhala je exekučně nucenou dražbou jeho nemovitostí a že z jeho nemovitostí byla uspokojena částkou 11.857 Kč 74 h, takže za-